

Tietotuotantomalli

Sote-tietoarkkitehtuurin ohjausryhmän kokous 27.9.2021

Projektipäällikkö Antti Luoma (Gofore Lead)

Tietotuotantomalli-projekti (VA-11)

- Osa Toivo-ohjelman Valtava-hanketta
 - Valtava-hankkeessa uudistetaan kansallista sote-tietotuotantoa palvelemaan viranomaisten ja hyvinvointialueiden tiedolla johtamista seuranta-, arviointi-, ohjaus-, ja valvontatehtävissä.
- Yhteistyöprojekti hankkeeseen kuuluvien organisaatioiden kesken (THL, Kela, Valvira + Avi)
- Kesto 29.5.2020-30.9.2021

Projektin päätuotos

- Tietotuotantomalli-käsikirja
 - Kuvataan sote-tietotuotannon toimintamalli, joka ohjata ja tukea nykyisten tai uusien tietotuotantolinjojen suunnittelua ja rakentamista
 - Kohderyhmänä laitosten tietotuotannon asiantuntijat, jotka osallistuvat työssään tietotuotannon suunnitteluun tai toteuttamiseen
 - Työn taustalla GSBPM-prosessimalli (*Generic Statistical Business Process Model*) ja THL:n aiemmin tuottamat tietotuotannon kuvaukset
- Tavoitteena käsikirjalle:
 - Tarjoaa viitemallin tietotuotannolle ja sen kehittämiseksi
 - Edistää yhdenmukaista tietotuotantoa
 - Tukee tietotuotannon asiantuntijoiden välistä yhteistyötä

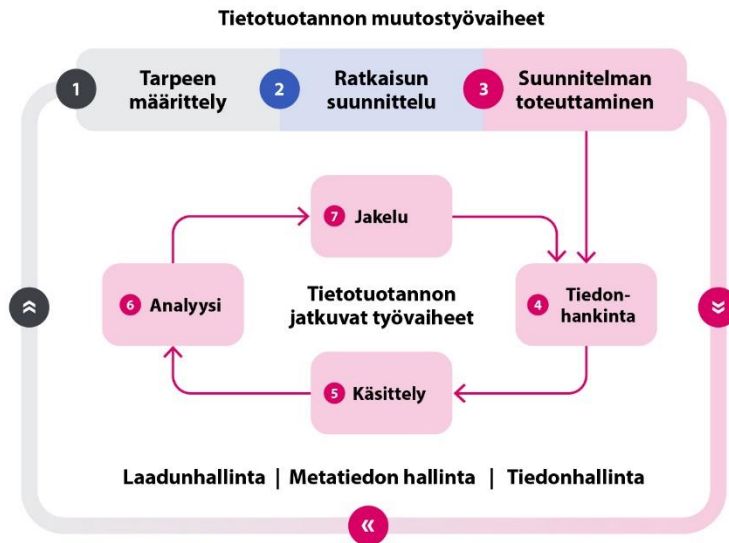
Tietotuotantomalli- käsikirja

<https://yhteistyotilat.fi/wiki08/display/JULTTKK>

Tietotuotantomalli-käsikirja

- Johdanto
 - GSBPM-tausta, soveltaminen, käsitteet
- Periaatteet
- Tietotuotannon muutostyövaiheet
- Tietotuotannon jatkuvat työvaiheet
- Laadunhallinta
- Metatiedon hallinta
- Tiedonhallinta
- Tiedonhallinnan ICT-palvelut

Tietotuotannon työvaiheet

Tietotuotannon muutostyövaiheissa suunnitellaan uutta tai kehitetään olemassa olevaa tietotuotantoa. Tarve määritellään, suunnitellaan ja toteutetaan.

Tietotuotannon jatkuvat työvaiheet kuvaavat tietotuotannon käynnistämistä ja toiminnan toistuvia työvaiheita.

Laadunhallinta, metatiedon hallinta ja tiedonhallinta ovat tietotuotannon poikkileikkaavia aihealueita, joita sovelletaan jokaisessa tietotuotannon työvaiheessa.

Luku 2 Periaatteet

- Tarkoitus on ohjata sote-toisiokäytön tietotuotannossa tehtävää työtä
- Koonti olemassa olevista strategioista, periaatteista ym. tietotyötä ohjaavista tuotoksista

Johtaminen

1. Kehitä tietotuotantoa pitkäjänteisesti

2. Päätä, mitä tehdään ja mitä ei tehdä

3. Karsi päällekkäisyydet

Suunnittelu

4. Hyödynnä jo tehtyä työtä

5. Noudata lainsäädäntöä

Arkkitehtuuri

6. Suunnittele yksinkertaisin mahdollinen tietotuotanto

7. Rakenna yhteiskäyttöisiä ratkaisuja

8. Käytä vakaita teknologioita

Prosessi

9. Automatisoi tietotuotanto

10. Tee tietotuotannosta reaaliaikaista

11. Rakenna tietotuotantoon jatkuva laadunhallinta

12. Huomioi tietoturva ja tietosuojatietoa joka vaiheessa

Tiedot

13. Varmista tietojen yhdisteltävyys

14. Rakenna tietotuotanto niin, että metatieto ohjaa prosessia

15. Huomioi tietojen käyttö ennalta-arvaamattomissa käyttötarkoituksissa

Yhteistyö

16. Tee tietotuotannosta läpinäkyvää

17. Tee yhteistyötä

18. Julkaise tiedot avoimesti

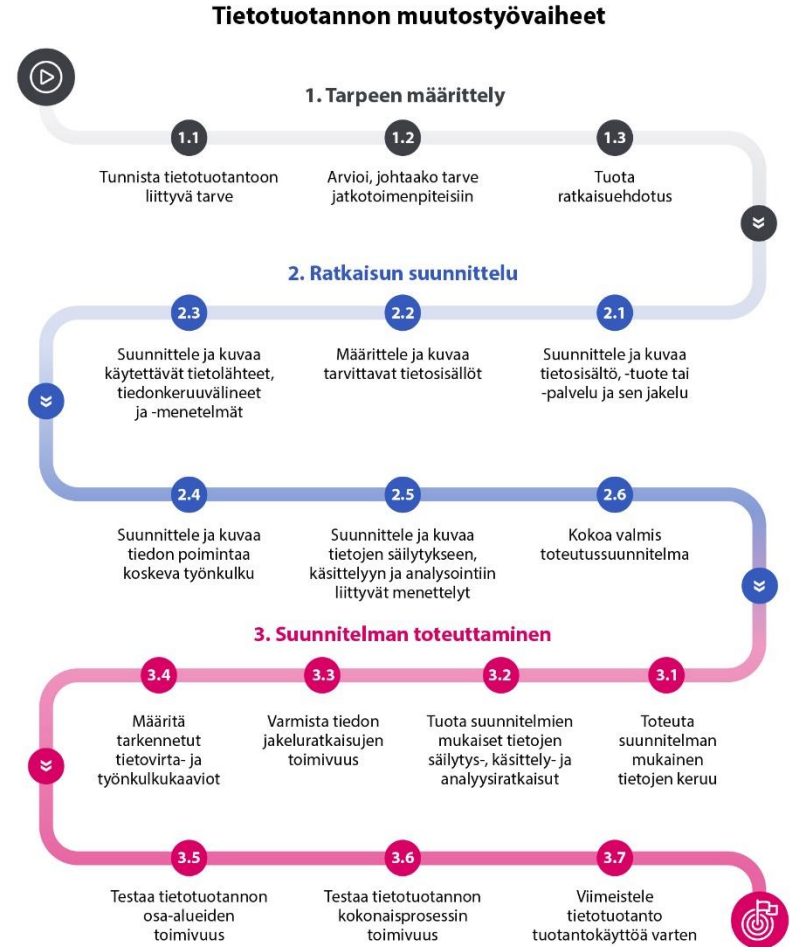
19. Varmista, että tietotuotteet vastaavat asiakkaan tarpeisiin

20. Muista, että kansalainen on sekä tiedon tuottaja, että tiedon hyödyntäjä

Luku 3 Tietotuotannon muutostyövaiheet

- Sisältö on kuvattu yleisellä tasolla ohjemuotoon, jota lukija voi tarkistuslistan tavoin tarkastella ja hyödyntää sitä suhteessa omaan tietotuotantoon

Luku 4 Tietotuotannon jatkuvat työvaiheet

Tiedonhankinta

Tieto hankitaan sote-tiedon tuottajilta tai muilta viranomaisilta ja tallennetaan asiantuntijoiden käyttöön.

Käsittely

Hankitusta tiedosta koostetaan analyysikelpoinen aineisto.

Analyysi

Aineistosta tuotetaan tietotuotteet ja tehdään johtopäätökset.

Jakelu

Tietotuote jaetaan määriteltyjä jakelukanavia pitkin tiedon hyödyntäjille.

- Vaiheet ovat jatkumoa muutostyövaiheen suunnitelman toteuttamiselle.
- Jatkuvat työvaiheissa nostettu esiin teemoja jotka liittyvät jatkuvaluonteiseen rekisteritiedon hyödyntämiseen ja yksittäisiin kyselyihin

Luku 5 Laadunhallinta

- Ns. tietotuotantoa läpileikkaava aihe
- Käsikirjassa Tietotuotannon laadunhallinta -luku tarjoaa **yleiskuvan** siitä, miten laatutietoja tuotetaan tai hyödynnetään tietotuotannon eri vaiheissa.
- Sen lisäksi luku kuvaa kansallisesti **yhteiset laatukriteerit**, jotka tukevat tiedon laadun arviointia ja kehittämistä

Luku 6 Metatiedon hallinta

- Tietotuotantoa läpileikkaava aihealue
- Ylätasolla jaottelu metatiedoista ja metatiedon tyypeistä
- Yleiskuva metatietojen hyödyntämisestä ja tuottamisesta tavoitetilassa pohjautuen Valtava-hankkeessa toteutettavaan tietotalustaan ja metatiedonhallintajärjestelmään.

Luku 7 Tiedonhallinta

- Sisältää tietorakenteet ja koodistot -projektin tuottaman toimintamallin kattaen
 - Tietorakenteisiin liittyvät valmistelu- ja julkaisuprosessit
 - Tietokomponentteihin liittyviä kuvauksia sosiaali- ja terveydenhuollossa
 - Sanastoihin ja käsitteisiin liittyvät toimintamallit
- T&K-projektissa työ jatkuu ja toimintamallia päivitetään seuraavaan versioon

Luku 8 Tiedonhallinnan ICT-palvelut

- Esittää listauksen käsikirjassa esitetyistä ja tietotuotantoa keskeisesti tukevista ICT-palveluista.
- Listauksen tarkoituksena on tarjota tiivis palvelukuvaus ICT-palveluista ja ohjata asiantuntija lisätietoihin, jotka tukevat palvelun käyttöönotossa ja käytössä.

Projekti päättyy, työ jatkuu

Kiitos

Antti Luoma

antti.luoma@gofore.com / 0456766321